Inleiding

In dit deel van het verslag zijn de kerncijfers gebundeld die Myria opvroeg bij een selectie van relevante actoren binnen het domein mensenhandel en -smokkel in België. De recentste gegevens rond mensenhandel en mensensmokkel worden gepresenteerd en – indien mogelijk – worden die tegenover de cijfers van de jaren voordien geplaatst om ze in een breder perspectief te plaatsen.

De actoren waarvan Myria cijfers heeft ontvangen zijn:

- De federale gerechtelijke politie, met informatie afkomstig uit de Algemene Nationale Gegevensbank (ANG);
- De inspectiedienst van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ, themadirectie Mensenhandel, ECOSOC-teams);
- Het College van procureurs-generaal met informatie over de vervolgingen die door de correctionele parketten en de arbeidsauditoraten zijn ingesteld;
- De Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ);
- PAG-ASA, Payoke en Sürya: de centra gespecialiseerd in de opvang en begeleiding van slachtoffers van mensenhandel en -smokkel met verzwarende omstandigheden. Sinds maart 2023 heeft Myria toegang tot de geanonimiseerde gegevens van de drie centra via het digitale platform MyEldo, een op maat gemaakt systeem voor een efficiënter dossierbeheer binnen de centra en een betere beeldvorming van de slachtoffers in België.
- De Dienst voor het Strafrechtelijk beleid (DSB) van de FOD Justitie, met informatie over de definitieve veroordelingen.

In dit deel wordt er vervolgens dieper ingegaan op de volgende drie onderwerpen:

1. In een externe bijdrage van de RSZ-inspectiedienst (themadirectie Mensenhandel) worden de statistische gegevens over de in 2023 door de ECOSOC-teams uitgevoerde onderzoeken meer in de diepte toegelicht.

2. In een externe bijdrage van de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) België en Luxemburg wordt de werking van het *Assisted Voluntary Return and Reintegration* programma van IOM toegelicht en worden de slachtoffers van mensenhandel beschreven aan wie IOM België en Luxemburg in 2022 en in 2023 bijstand verleende via dit programma.

3. Tot slot beschrijft Myria in samenwerking met Esperanto en Minor-Ndako de minderjarige (vermoedelijke) slachtoffers van mensenhandel en -smokkel met verzwarende omstandigheden die de afgelopen jaren door Esperanto en Minor-Ndako werden opgevangen en begeleid. Dat is in lijn met aanbeveling 94 van de Bijzondere parlementaire commissie belast met de evaluatie van de wetgeving en het beleid inzake mensenhandel en mensensmokkel. Naast het verbeteren van de statistieken over minderjarigen werd er aan Myria gevraagd om jaarlijks een verslag toe te voegen aan het jaarverslag, specifiek gericht op minderjarige slachtoffers. Deze bijdrage betreft een eerste antwoord op dat verzoek.

Let op

- De cijfers in dit verslag tonen geenszins de werkelijke omvang van de fenomenen mensenhandel en -smokkel in België. Ze betreffen alleen de feiten, slachtoffers en daders die door de autoriteiten als dusdanig zijn geïdentificeerd. Over niet-geïdentificeerde feiten kunnen er geen uitspraken worden gedaan.
- Deze cijfers en hun evolutie geven veeleer informatie over het optreden van de autoriteiten in de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel, meer dan over die fenomenen zelf.
- De cijfers van de verschillende actoren zijn onderling niet geharmoniseerd en leveren geenszins een coherent en uniform beeld op van deze criminele fenomenen. Dat beperkt de mogelijkheden om het beleid te evalueren, strategische analyses te onderbouwen en de rapportage te verzekeren ten aanzien van de Europese instellingen. Uiteraard werkt Myria met de vermelde actoren samen om de best mogelijke cijfers te verzamelen.